

INFORME FINAL DEL PROJECTE DE MILLORA I INNOVACIÓ DOCENT

“L’APRENETATGE DEL DRET EN ANGLÈS-II: CONTINUÏTAT D’UNA EXPERIÈNCIA PILOT DE MILLORA EN L’APRENETATGE DELS CONTINGUTS JURÍDICS I DE LA COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA”

1. DADES DEL PROJECTE

Codi PID: 2015PID-UB/035

Responsable: Markus González Beilfuss, professor titular de Dret Constitucional

Participants: Berta Roca Acedo, tècnica de millora de la qualitat docent de la Facultat de Dret (MID-Dret); Natàlia Judith Laso Martín, professora agregada interina de filologia anglesa i tècnica de l’Escola d’Idiomes Moderns (contractada pel projecte)

Finançament: 2.500 €

2. RESUM I DESCRIPTORS

2.1 Resum

El projecte ha esdevingut una continuïtat del projecte 2015PID-UB735 i ha tingut dos objectius principals: consolidar els objectius assolits el curs passat i assolir aquells objectius que només es van aconseguir parcialment. Tant el present projecte com l’anterior pretenien millorar l’aprenentatge simultani dels continguts jurídics de l’assignatura “Immigració, Nacionalitat i Estrangeria” del Grau de Dret i de la competència lingüística en anglès per part dels alumnes.

El projecte ha seguit basant-se en el mètode CLIL (*Content and Language Integrated Learning*), per tal de desenvolupar metodologies que potenciïn un aprenentatge simultani entre els continguts i les competències lingüístiques en anglès.

També en aquesta ocasió s'han adaptat els materials de treball i suport pels alumnes, per tal de fer possible l'assoliment dels diversos objectius del curs, així com la metodologia docent i els mètodes d'avaluació, per tal de afavorir l'aprenentatge dels objectius lingüístics.

El projecte ha seguit comptant amb la col·laboració de la tècnica de millora i innovació docent de la Facultat de Dret (Berta Roca) i d'un membre de la secció d'anglès de l'Escola d'Idiomes Moderns (Judith Laso, Martín, professora agregada interina de filologia anglesa), a qui s'ha contractat amb el finançament rebut.

2.2 Descriptors

Línies d'innovació: aprenentatge professionalitzador; competències transversals; avaluació acreditativa; instruments d'avaluació (rúbriques)

Descriptors: CLIL, competència lingüística, anglès, avaluació acreditativa

3. MANCANCES DETECTADES

L'experiència del curs passat ha posat de relleu que fer servir l'anglès com a llengua docent no pot limitar-se a un simple canvi d'idioma, sinó que implica reflexionar i modificar certs aspectes implicats en la docència i l'avaluació. En el cas del Dret, és molt important revisar el contingut de les assignatures, atès que en la majoria de casos els materials legislatius, jurisprudencials i doctrinals que es fan servir no estan redactats en anglès. D'altra banda, també cal destacar la necessitat d'adaptar els materials del curs a la metodologia CLIL i, en especial, de potenciar una major participació de l'alumnat. Per últim, també cal esmentar la necessitat d'ajustar els mètodes d'avaluació, que han de permetre incorporar l'assoliment dels objectius relacionats amb la competència lingüística, tot i que en el moment d'avaluar el professor de l'assignatura només ha de tenir en compte els objectius de contingut.

Les mancances d'aprenentatge que s'han detectat en el desenvolupament del projecte de millora i innovació docent han estat les següents:

1^a l'existència de plans docents excessivament amplis, que no tenen en compte que la millora de la competència lingüística és un objectiu de l'assignatura;

2ª part dels alumnes locals tenen un nivell satisfactori d'anglès, però no estan acostumats a participar activament a classe;

3ª gran part dels estudiants de programes internacionals tenen pocs coneixements previs sobre immigració i Dret Comunitari;

4ª existeixen diferències en la competència lingüística en funció dels països d'origen dels estudiants;

5^a la manca d'informació sobre els coneixements lingüístics de partida dels alumnes i sobre els objectius concrets que es poden assolir durant el curs;

6^a la manca d'eines d'avaluació que permetin mesurar simultàniament l'assoliment dels objectius de contingut i lingüístics i, sobretot, que permetin mesurar la millora en relació amb aquests.

4. OBJECTIUS

Com s'ha esmentat, el fet de continuar un projecte que es va iniciar el curs acadèmic passat implica compartir un mateix objectiu general: millorar l'aprenentatge simultani dels continguts jurídics de l'assignatura i de la capacitat lingüística en anglès. En aquesta ocasió, però, es tractava de consolidar els objectius assolits en el curs passat, i de perseguir de nou els objectius que no es van aconseguir o es van aconseguir només de forma parcial.

En aquest sentit, els objectius a consolidar eren:

- 1)** reduir el nombre d'alumnes, per tal de fer possible el desenvolupament d'activitats participatives. Concretament, es va demanar limitar el nombre d'alumnes a 30: 15 alumnes locals i 15 Erasmus;
- 2)** adaptar i reduir el programa de l'assignatura; en aquest cas, s'ha centrat el programa en la crisi actual dels refugiats;
- 3)** concretar els objectius relacionats amb la competència lingüística a partir d'una prova de nivell inicial i establir rúbriques específiques per aquest objectiu;

I pel que fa als objectius que no es van assolir de manera satisfactòria el curs passat, s'ha pretès:

- 4)** millorar el procés de matrícula dels estudiants amb les següents mesures: que el nom de l'assignatura aparegui en anglès i que el procés dels estudiants de programes internacionals s'acceleri per tal que tots els alumnes tinguin accés al campus virtual des del primer dia;
- 5)** elaborar amb antelació suficient els materials que s'han de fer servir durant el curs per tal d'integrar i facilitar millor l'aprenentatge simultani dels objectius de coneixement i d'habilitats lingüístiques en anglès;
- 6)** dissenyar des d'un primer moment activitats que serveixin per dinamitzar el grup, així com fer un seguiment del curs per tal d'evitar en la mesura del possible l'assistència irregular per part de l'alumne.
- 7)** desenvolupar a l'inici i al final del curs proves de col·locació que permetin determinar quin és el nivell lingüístic dels alumnes i quin és el grau d'aprenentatge d'aquesta llengua un cop superat el curs;
- 8)** desenvolupar activitats i proves d'avaluació que integrin l'aprenentatge dels coneixements jurídics i d'anglès;

5. DESENVOLUPAMENT DE L'ACTUACIÓ

El projecte s'ha desenvolupat en termes generals segons les previsions inicials. La major part d'accions previstes s'han dut a terme i els objectius s'han assolit en termes generals. A continuació es farà una descripció general de curs que permetrà analitzar fins a

quin punt aquest balanç general és extrapolable a totes les actuacions i finalitat esmentades anteriorment.

D'una banda, els responsables de l'ordenació acadèmica de la Facultat i dels estudis de Dret van autoritzar la limitació numèrica del grup (30 matriculats: 15 locals i 15 alumnes de programes internacionals). A diferència del curs passat, no hi ha hagut problemes d'informació respecte a la llengua de docència del curs. Malgrat el nom de l'assignatura ha continuat apareixent en català en l'aplicatiu de la matrícula, molt pocs alumnes desconeixien que l'assignatura s'impartia en anglès. S'han sol·licitat molts pocs canvis de matrícula basats en el desconeixement d'aquest fet.

Han continuat existint, però, problemes relacionats amb la matrícula del curs que han afectat de manera important el desenvolupament del curs durant les primeres setmanes. D'una banda, cal destacar que segueixen essent pocs els alumnes locals interessats en cursar aquesta assignatura en anglès. De les 15 places reservades a alumnes locals, s'han cobert 12 i 9 han estat els alumnes que han seguit amb regularitat el curs. En canvi, l'oferta pels alumnes internacionals s'han omplert amb escreix i ha estat ampliada per manca d'alumnes locals. En concret han estat 22 els alumnes de programes internacionals que s'han matriculat en el curs.

Aquesta desigual demanda per part dels alumnes locals i internacionals és important i obliga a reflexionar sobre la política de promoció de les assignatures impartides en llengües estrangeres. L'absència d'una demanda important per part d'alumnes locals té diversos motius, però implica que aquesta política no aconsegueix millorar el nivell d'anglès dels alumnes locals, sinó més aviat incrementar la possible arribada d'alumnes de programes internacionals que no tenen suficients coneixements de català i castellà. De fet, la matrícula d'un nombre important d'alumnes internacionals es deu bàsicament a que l'oferta d'assignatures en anglès és encara baixa a la Facultat de Dret. Tot i els intents d'incrementar el nombre d'alumnes locals en aquestes assignatures, de moment no s'està aconseguint captar l'atenció d'aquests alumnes. Més aviat s'està donant resposta a una demanda d'alumnes de programes internacionals, que volen estudiar a la Facultat de Dret amb independència de les assignatures que es poden matricular.

Tot i la important demanda per part d'alumnes internacionals, els problemes de formalització de matrícula han continuat essent importants i han condicionat de manera considerable l'inici del curs.

El nombre i identitat d'aquests alumnes ha variat considerablement durant les primeres setmanes (8 el primer dia, 22 al cap d'unes setmanes) i ha dificultat la cohesió del grup. L'objectiu de millorar del procés de matrícula s'ha aconseguit, doncs, només parcialment: sí respecte els alumnes locals, però no respecte dels alumnes internacionals. En el cas d'aquests cal afegir que el retard amb la formalització de la matrícula també ha impedit l'accés al campus virtual durant les primeres setmanes, la qual cosa és molt perjudicial en assignatures que fan servir de manera molt activa aquesta eina.

Als problemes de matrícula dels alumnes internacionals també cal afegir un problema més general d'irregularitat en el seguiment del curs per part d'un nombre no menyspreable dels alumnes. De forma irregular i sense seguir patrons que s'hagin pogut identificar, alguns alumnes només han assistit irregularment a les sessions del curs. Aquest fet ha provocat problemes importants en el desenvolupament de l'assignatura i no s'han pogut contrarestar. A tall d'exemple, cal destacar que la prova inicial de col·locació d'anglès, que era molt important per tal de poder conèixer quin era el nivell inicial de coneixements i quins havien de ser els objectius concrets de coneixement només es va poder fer respecte a 21 alumnes (16 internacionals i 5 de la UB); és a dir, a 2/3 dels alumnes que es van matricular finalment. Tot i que l'enquesta no es va fer a 2 alumnes que tenien l'anglès com a idioma nadiu, aquest fet il·lustra clarament la dificultat de desenvolupar el curs segons els plans inicials.

Com es veurà, la prova de col·locació d'anglès va donar com a resultat que el nivell dels alumnes era força elevat i superior a la del curs passat. Però es va considerar adequat tornar a centrar els objectius lingüístics en la millora del domini escrit de l'anglès.

La dinàmica del curs i la irregular assistència d'alguns alumnes ha dificultat que els materials del curs s'hagin elaborat amb antelació suficient i que s'hagin integrat de manera adequada els objectius de coneixement i de millora del anglès. L'objectiu 5, doncs, només s'ha complert parcialment. El fet d'haver centrat el programa en la crisi dels refugiats i d'haver fet servir materials de molta actualitat també ha dificultat la coordinació entre el professor de l'assignatura i la tècnica d'anglès contractada. L'enquesta de satisfacció dels alumnes ha valorat molt positivament l'actualitat de l'assignatura, però haver treballat amb més antelació hagués possibilitat una major coordinació en la preparació d'uns materials destinats a millorar simultàniament els coneixements lingüístics i de contingut. També s'haguessin pogut ampliar els materials de suport lingüístic posats a disposició dels alumnes al campus virtuals. Aquests materials han estat bàsicament els que ja es van fer servir el curs passat. Cal tenir en compte, però, que els alumnes no han trobat a faltar més materials de suport,

segons es desprèn de l'enquesta de satisfacció a la qual es farà referència més endavant.

Un darrer punt que també cal destacar respecte el desenvolupament del curs ha estat la manca d'una planificació exacta de les dates de les activitats no avaluable i avaluable del curs. S'han primat els temes d'actualitat i la dinàmica temporal de les diverses sessions del curs. Aquest fet no ha impedit que tots els temes del programa s'hagin analitzat. Però sí que ha fet que l'ordre seguit no sempre hagi estat coincident amb el programa i que les dates de les activitats s'hagin anunciat amb pocs dies d'antelació. Un cop més, l'enquesta de satisfacció no revela que aquesta circumstància hagi estat valorada negativament pels alumnes. Però sí que ha pogut contribuir a que els alumnes que no han assistit amb regularitat hagi tingut dificultats per seguir el curs.

6. AVALUACIÓ

Els indicadors d'avaluació establerts en el projecte consistien en comprovar el compliment de les objectius proposats, els resultats acadèmics obtinguts i el grau de satisfacció dels participants en el projecte (estudiants, professor, tècnica de l'EIM i tècnica del MID). En el primer cas, s'ha fet una enquesta de satisfacció entre els alumnes del curs i en el cas dels professors i tècnics implicats en el projecte s'ha demanat una valoració per escrit sobre l'experiència d'aquest any.

A més, en aquesta ocasió s'ha pogut comparar alguns dels resultats obtinguts amb els del curs anterior. Concretament, la valoració dels resultats acadèmics conté alhora la comparació dels resultats obtinguts en el curs passat.

En la següent taula es mostra el grau de compliment dels objectius establerts en el procés d'enguany tenint en compte la descripció que s'ha fet sobre el desenvolupament del curs.

Objectiu	Grau de Compliment
1: reducció nombre d'alumnes	Total
2: adaptació del programa	Total
3: concreció dels objectius lingüístics	Total
4: millora del procés de matrícula	Parcial
5: elaboració amb antelació dels materials del curs	Parcial
6: dinamització del grup	Parcial
7: realització de proves de col·locació per determinar el nivell de competència lingüística a l'inici i final del curs	Parcial
8: desenvolupament d'activitats i proves avaluació que integrin coneixements jurídics i lingüístics	Parcial

Pel que respecte als diferents indicadors d'avaluació establerts en el projecte cal destacar el següent:

A) Resultats objectius de la millora d'aprenentatge assolit

La taxa de rendiment de l'assignatura és molt satisfactòria, ja que el 90% de les persones que s'han matriculat han superat l'assignatura. Si comparem els resultats amb els del curs passat, observem que el rendiment és lleugerament superior. Tot i que la taxa d'èxit és molt semblant, la taxa de rendiment és més alta en aquest curs, ja que el percentatge de no presentats és significativament inferior que la del curs passat.

Pel que fa a les notes obtingudes, també observem una milloria respecte el curs passat. En aquest curs, el 48,15% dels estudiants que han superat l'assignatura han obtingut una qualificació superior a l'aprobat, mentre que el curs passat només va ser d'un 24%.

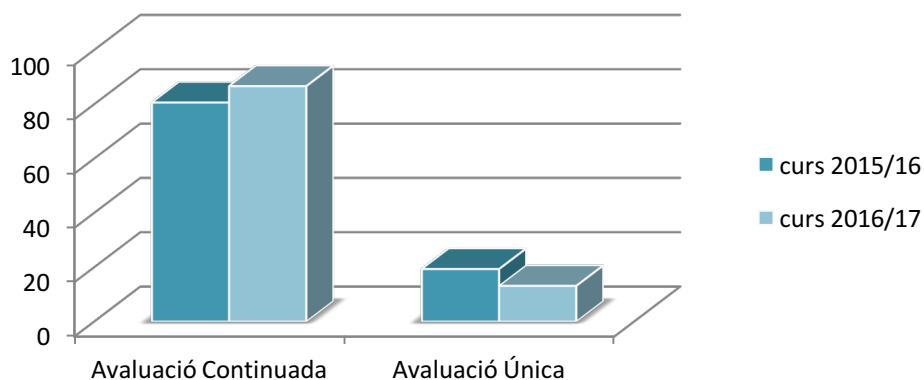
Taula 1: Resultats acadèmics 2016/17

H	E	N	A	S	NP	MAT	Taxa rendiment	Taxa d'èxit	Taxa de no presentats
0	0	13	14	2	1	30	90	93,10	3,33

Taula 2: Resultats acadèmics 2015/16

H	E	N	A	S	NP	MAT	Taxa Rendiment	Taxa Èxit	Taxa de no presentats
0	0	6	19	2	4	31	80,65	92,59	12,90

Majoritàriament els estudiants han seguit el sistema d'avaluació continuada (86,67%), i respecte els estudiants que han realitzat una avaluació única, només el 50% ha acabat superant l'assignatura. En relació al curs passat, observem que el percentatge que ha seguit l'avaluació continuada és 6 punts percentuals superior que el curs passat.

Gràfic 1: Sistema d'avaluació dels estudiants

Respecte al nivell inicial d'anglès dels estudiants, els resultats posen altre cop en evidència l'heterogeneïtat del grup respecte a la seva competència lingüística. Tot i això, a diferència del curs passat, en aquest curs no hi ha hagut cap alumne amb un nivell inferior al B2. Un 35,29% dels estudiants tenen un nivell B2, un 52,29% obtenen un nivell per sobre del B2, i un 11,76% tenen l'anglès com a llengua materna. Podríem afirmar que el nivell d'anglès dels estudiants en

aquest curs ha estat lleugerament superior que els estudiants del curs passat.

Taula 3: Resultats prova de col·locació d'anglès

Nivell Anglès	Curs 2016/17		Curs 2015/16	
	N Estudiants		N Estudiants	
L2 (A2)	-	No hi ha cap estudiant per sota del nivell B2.	1	El 23,81% dels estudiants tenen un nivell per sota del B2.
L3 (B1)	-		4	
L4 (B2.1)	2	El 35,29% dels estudiants tenen un nivell B2.	2	El 23,81% dels estudiants tenen un nivell B2.
L5 (B2.2)	4		3	
Avançat (C1.1)	1	El 52,94% dels estudiants tenen un nivell per sobre del B2.	4	El 52,38% dels estudiants tenen un nivell per sobre del B2.
Avançat (C1.2)	2		5	
Avançat (C2.1)	3		1	
Natives Speaker	2	El 11,76% tenen l'anglès com a llengua materna.	-	

Quan s'han relacionat els resultats acadèmics obtinguts amb el nivell d'anglès previ dels estudiants, podem observar que en aquest curs si que es dona que els estudiants que tenen un nivell més alt d'anglès han obtingut millors resultats acadèmics que els estudiants que tenen un nivell d'anglès inferior. Així, podem observar que el 87,5% dels estudiants que obtenen una qualificació de notable tenen un nivell superior al C1.1. En canvi, només el 33,3% dels estudiants de nivell inferior del C1.1 obtenen qualificacions de notable. Mentre que el 82,3% dels estudiants amb un nivell superior al B2 obtenen una qualificació de notable.

Taula 4: Qualificacions dels estudiants segons el seu nivell d'anglès curs

	Curs 2016/17				Curs 2015/16			
	A	N	S	P	A	N	S	P
L2 (A2)	-	-	-	-	1	0	0	0
L3 (B1)	-	-	-	-	4	0	0	0
L4 (B2.1)	1	1	0	0	0	1	1	0
L5 (B2.2)	3	1	0	0	2	1	0	0
Av. (C1.1) 1	1	2	0	1	3	1	0	0
Av. (C1.2) 2	1	4	0	0	3	1	0	1
Av. (C2.1) 3	0	7	0	0	1	1	0	0
Native Speaker	1	1	0	0				

B) Valoració de la satisfacció dels alumnes

Els aspectes més importants de l'enquesta de satisfacció dels estudiats són els següents:

1er) El **grau de satisfacció** general dels estudiants sobre el desenvolupament del curs és força alt. **El 100% dels estudiants** contesta afirmativament a la pregunta de si **recomanarien matricular-se a aquesta assignatura.**

2on) En termes generals, els alumnes es mostren **satisfets amb l'organització del curs.** Així, els alumnes manifesten que des de l'inici ha estat clara la manera en què s'organitzaria el curs i quines serien les activitats d'avaluació.

Taula 5: Organització del curs

	Totalment d'acord					Mitjana
	1	2	3	4	5	
L'organització del curs ha estat bona		1	4	11	8	4,08
El programa del curs i les activitats del curs han estat clars des de l'inici del curs	1	3	3	6	11	3,96
Els canvis en el pla d'estudis i l'organització del curs s'han explicat amb claredat		1	4	6	13	4,29
La informació sobre l'avaluació del curs ha estat clara		1	3	11	9	4,17

3er) En quan al **contingut**, els estudiants valoren com a **molt interessants els temes** que s'han tractat a classe.

Taula 6: Continguts del curs

	Totalment d'acord					Mitjana
	1	2	3	4	5	
El contingut del curs ha estat interessant		1		11	12	4,42
Els temes analitzats en el curs eren massa exigents	4	7	8	3	2	2,67
Es van analitzar masses temes durant el curs	5	7	8	4		2,46
El contingut del curs ha estat fàcil d'entendre	1	3	8	11	1	3,33

4rt) Els estudiants també es mostren satisfets amb **la metodologia** que s'ha aplicat. Els aspectes metodològics més ben valorats han estat: el campus virtual de l'assignatura, l'ambient de classe i l'accessibilitat del professor. També es valora molt positivament la manera en què el professor ha explicat el contingut.

Taula 7 : Metodologia del curs

	Totalment d'acord					Mitjana
	1	2	3	4	5	
La metodologia utilitzada era adequada per assolir els objectius del curs		1	8	7	8	3,92
La manera en què el professor ha explicat el contingut del curs era adequat		2	4	11	7	3,96
Les activitats dirigides han estat útils per seguir el curs		4	1	13	6	3,88
L'ambient a la classe era bo i el professor ha estat útil i accessible		1	2	8	13	4,38
La metodologia que s'ha utilitzat facilita la participació dels estudiants		3	5	7	9	3,92
El Campus virtual ha estat útil per seguir el curs		1	2	7	14	4,42
La informació publicada al Campus virtual ha estat excessiva	5	5	6	2	6	2,96

5è) Pel que respecta les **habilitats lingüístiques**, els estudiants opinen que han millorat els seus **coneixements d'anglès** sobretot pel que fa al domini de vocabulari legal en anglès. De totes maneres, els estudiants manifesten que tenien uns coneixements adequats per seguir l'assignatura.

La majoria dels estudiants coincideixen en afirmar que l'aprenentatge d'una assignatura en anglès és una bona manera de millorar els seus coneixements de l'idioma (4,38), i que els agradaria realitzar més assignatures en anglès al llarg del estudis (4,29).

En aquest sentit, se'ls va preguntar quins podien ser els motius pels quals els estudiants no participaven en els debats o discussions de classe. Generalment, els motius indicats han estat pel baix nivell d'anglès o per la timidesa a parlar en públic.

Taula 8: Habilitats Lingüístiques

	Totalment en desacord					Totalment d'acord	Mitjana
	1	2	3	4	5		
Des del principi del curs sabia que un dels objectius era millorar les meves habilitats lingüístiques en anglès i he tractat de fer el millor	4	3	3	9	5		3,33
Els meus coneixements d'anglès eren adequats per seguir el curs		1	1	10	12		4,38
En termes generals, he millorat els meus coneixements d'anglès durant el curs	3	3	3	8	7		3,54
He millorat les meves habilitats d'escriptura en anglès	4	3	3	11	3		3,25
He millorat el meu domini de vocabulari legal en anglès gràcies al curs		1	5	9	9		4,08
M'hagués agradat tenir més suport per part de l'instructor per millorar el meu anglès	7	8	4	5			2,29
Els coneixements d'anglès de l'instructor eren massa baixos per millorar el meu anglès	13	6	4	1			1,71
M'hagués agradat més activitats dissenyades específicament per millorar el meu anglès	10	7	2	2	2		2,09
L'aprenentatge d'una assignatura en anglès és una bona manera de millorar els meus coneixements d'idiomes		1	2	8	13		4,38
M'agradaria realitzar més cursos d'anglès durant el meu Grau	1	1	3	4	15		4,29

6è) Quan s'ha demanat als estudiants que senyalesin els **aspectes més positius del desenvolupament de l'assignatura**, els continguts tractats a l'assignatura, les discussions i participació a classe han estat els aspectes més valorats pels estudiants.

Aspectes que més han agradat	
L'actualitat dels continguts treballats	14
Les discussions realitzades a classe	4
Els projectes de diferents estats	3
La participació	3
El clima de classe	3
Les activitats dirigides	3
La diversitat d'alumnes en l'assignatura	3
El professor	2
El material del curs	2
El fet de treballar amb casos	2
El sistema d'avaluació	1
La llibertat en l'elecció de casos	1

7è) Pel que fa als **aspectes que menys han agradat** als estudiants, observem que no hi ha molts punts negatius que siguin coincidents entre els estudiants. No obstant, alguns dels ítems que surten més d'una vegada són el fet de no tenir un llibre de text de referència, i la rapidesa en el tractament d'alguna temàtica.

Aspectes que menys han agradat	
El fet de no tenir un llibre de text de referència	3
La rapidesa en què s'han tractat alguns temes	3
Tenir més temps per poder treballar amb directrius	3
L'horari de l'assignatura	2
La poca participació dels estudiants	2
La participació desigual entre els assistents a classe	1
Poca informació sobre les activitats dirigides	1
La part de l'opció múltiple de l'examen	1
No es va donar feedback de les activitats dirigides	1
Les activitats dirigides	1
Dificultat d'alguns temes	1

C) Valoració dels responsables del projecte

a) Markus González (Responsable del projecte i professor de l'assignatura):

Aquesta segona edició ha permès avançar en l'assoliment dels objectius del projecte i confirmar alguns problemes estructurals que dificulten l'oferta i desenvolupament de cursos en llengües estrangeres. Pel fa als problemes estructurals, s'ha tornat a constatar la dificultat d'aconseguir implicar els alumnes locals en l'assignatura. Malgrat la reserva de places i l'esforç realitzat per informar sobre els continguts de l'assignatura, el nombre d'estudiants matriculats i que han fet un seguiment actiu del curs ha estat baix. En canvi, l'assignatura ha resultat molt més demandada pels alumnes de programes internacionals de la UB. Les proves de col·locació del nivell d'anglès inicial dels alumnes han posat en relleu que el grau de domini era elevat i que no hi ha hagut problemes per seguir un curs en anglès. Cal reflexionar, doncs, sobre els objectius reals que s'aconsegueix amb l'oferta d'assignatures en anglès. En el nostre cas, es dona resposta a la demanda d'assignatures en aquest idioma per part d'alumnes internacionals. En canvi queda en segon pla l'objectiu de contribuir a la millora del nivell d'anglès per part dels alumnes locals.

La segona edició del projecte també ha permès constatar els problemes de matriculació dels alumnes de programes internacionals. Malgrat els esforços fets pels responsables de l'Oficina Erasmus, el procés impedeix saber quins són els alumnes que participaran en el curs realment des d'un principi i, el que és més important, que aquests puguin accedir des de l'inici al campus virtual de l'assignatura. En un curs intens i que dura un quadrimestre, aquest fet dificulta el desenvolupament del curs i la creació d'una dinàmica adequada del grup.

També s'ha tornat a constatar que l'oferta d'una assignatura en anglès va molt més enllà que canviar l'idioma en què s'imparteix una assignatura. En el cas de les assignatures jurídiques, sembla necessari adaptar els continguts i les activitats del curs en funció dels materials legislatius, jurisprudencials i doctrinals disponibles en anglès. En el nostre cas, centrar l'assignatura en el Dret de la Unió Europea sobre immigració i asil ha permès fer servir materials legislatius i jurisprudencials en aquest idioma. La manca d'un manual

en anglès sobre l'objecte del curs que sigui adequat pels alumnes ha estat, però, una dificultat que caldria superar en futures edicions del curs.

La nostra experiència també ha posat en relleu les dificultats que implica intentar millorar els coneixements d'un sector de l'ordenament jurídic i, simultàniament, les habilitats lingüístiques dels alumnes. Els professors de les assignatures no podem ser professors d'idiomes i, per tant, l'assoliment d'ambdós objectius requereix necessàriament la col·laboració amb professors d'idiomes. L'experiència amb la tècnica de l'EIM que ha participat en el projecte ha estat molt positiva i ha permès concretar els objectius relacionats amb les habilitats lingüístiques, posar a l'abast dels alumnes materials per assolir-los, dissenyar activitats que contribueixin a la millora de l'anglès per part dels alumnes i fer un seguiment dels processos d'aprenentatge. La necessitat de crear equips docents integrats per professors de l'assignatura i professors d'anglès sembla, docs, clara tenint en compte que el grau de coordinació que es requereix és molt elevat. Malgrat que l'experiència del projecte ha estat molt positiva, cal repensar si és viable estendre aquesta iniciativa a més grups i si l'esforç és proporcionat, sobretot tenint en compte les dificultats estructurals que s'han esmentat anteriorment en relació a la demanda d'aquest tipus de cursos per part dels alumnes locals i a les dificultats del procés de matrícula per part dels alumnes internacionals.

En tot cas, si en un futur proper cal certificar que els graduats de la Universitat de Barcelona tenen un determinat nivell d'anglès, experiències com la que s'ha dut a terme són molt interessants per aprofundir en el treball en equip entre professors de les assignatures i tècnics de l'EIM i, en general, per tenir una oferta acadèmica més en línia amb les necessitats d'internacionalització dels estudis universitaris.

b) Natàlia Judith Laso (tècnica de l'EIM):

Per tal de determinar el nivell d'entrada de competència en anglès dels alumnes de l'assignatura "*Migration Law and Citizenship*", se'ls va passar una prova de col·locació durant les primeres setmanes de curs.

Tot i l'heterogeneïtat i el fet de tenir alumnes nadius a l'aula, cal destacar el fet que el 90,5% dels alumnes que van fer la prova de nivell tenien com a mínim un nivell B2.2 de competència en llengua anglesa i, per tant, estaven en disposició de produir textos acadèmics amb cert grau de competència en anglès.

Com a part de l'avaluació continuada, els alumnes van realitzar diversos treballs escrits, dos dels quals (*Third Directed Activity* i *Final paper*) es van corregir també fent servir unes rúbriques d'avaluació de la producció escrita i se'ls va enviar feedback individualitzat amb punts forts i febles i amb recomanacions per tal de millorar la seva producció escrita.

En general, ens va sobtar que alguns dels punts identificats com a problemàtics a la producció escrita dels alumnes, els quals es detallaran a continuació, no es corresponien al nivell de competència que havien demostrat a la prova de nivell. Cal dir, però, que es van avaluar treballs escrits de 25 alumnes, dels quals només 15 havien realitzat la prova de nivell. Per tant, de 10 alumnes desconeixem el seu nivell de competència en llengua anglesa en iniciar el curs. Tot i així, globalment, podem concloure que la majoria dels alumnes van demostrar tenir un bon coneixement de la terminologia específica en anglès pròpia de l'assignatura "Migration Law and Citizenship" i, per tant, es van poder identificar bons exemples de combinacions lèxiques prototípiques del discurs legal.

No obstant això, pel que fa als punts febles, vàrem identificar principalment els següents:

- problemes amb l'ús de preposicions en col·locacions d'anglès general (p.ex., *excuse *of/for; according/to;*)
- traduccions literals (p.ex., ("*they must *confront in order to arrive *to Europe*")
- problemes amb formes verbals (p.ex., *does not concretizes* → *does not concretize; as explain in the passage above* → *as explained in the passage above*)
- problemes de distinció entre infinitiu i gerundi
- abús en l'ús de l'article definit ("*the*")
- problemes de registre respecte de l'ús inapropiat de contraccions en escrits acadèmics i/o expressions col·loquials atípiques en el discurs legal.

Aquesta anàlisi de la producció escrita del grup també ens ha permès detectar problemes discursius que són comuns al grup classe amb independència del seu nivell inicial de competència en anglès. Les activitats dirigides d'avaluació continuada van reflectir la necessitat de proporcionar als alumnes tècniques d'estructuració d'un text acadèmic en anglès pel que fa a la macroestructura; és a dir, cohesió entre paràgrafs, identificació de les diferents seccions d'un text acadèmic: introducció, desenvolupament i conclusió i a la microestructura; és a dir, utilització de "*topic sentences*" en cada paràgraf i cohesió interna entre paràgrafs, entre d'altres.

Finalment, es va identificar també una darrera àrea sobre la qual cal incidir de cara al disseny de properes activitats per a aquesta assignatura. Alguns candidats van tenir problemes per referenciar articles i/o treballs publicats en diverses fonts. Aquests problemes es refereixen tant a la forma de citar estudis previs, com a la ubicació d'aquestes referències i citacions en el text. Tanmateix es va identificar un cas de plagi.

L'esmentada detecció de necessitats ha estat molt útil per tal de poder:

a) Donar feedback als alumnes abans de la seva redacció del treball final de l'assignatura. Els treballs finals dels alumnes demostren que alguns punts febles identificats en el feedback dels treballs d'avaluació continuada, com per exemple: l'ús de contraccions, "*typos*", concordances entre el subjecte i el verb, coherència interna entre paràgrafs, entre d'altres, s'han tingut en compte en la redacció i la revisió dels treballs finals. Això només s'ha pogut observar en tres casos en concret.

b) Recomanar la idoneïtat de planificar una sessió introductòria sobre tècniques de producció escrita enfocades en l'ensenyament d'anglès amb finalitats acadèmiques (EAP). Alternativament, també es suggereix organitzar unes tutories individualitzades prèvies a la redacció del treball final. Els estudiants tindrien un "deadline" per tal de lliurar el primer esborrany del treball, el qual revisariem des del GIDC-Gramàtica i lingüística anglesa i els podríem donar feedback que els ajudés a millorar la redacció de la versió final

Així mateix, de cara a futures edicions, plantegem la possibilitat d'incloure un fòrum ("*Language Lab*") al Campus Virtual on els alumnes puguin comentar dubtes lingüístics amb els membres del Grup d'Innovació docent Gramàtica i Lingüística anglesa (GIDC_GraLiAn) que participin en el projecte i se'ls encarregui aquest assessorament lingüístic.

Aquesta experiència ha resultat ser molt enriquidora i ha subratllat la necessitat de formar els docents d'anglès per a fins específics (ESP) en l'anàlisi detallada de necessitats específiques que cada àrea de llenguatges d'especialització en una llengua estrangera (o segona llengua) comporta, així com la importància d'elaborar materials específics que donin resposta a les necessitats lingüístiques dels aprenents d'una L2 i LE, i que els ajudin a millorar la seva competència lexicogramatical i discursiva amb textos que reflecteixin l'estil i el to característics del seu propi llenguatge d'especialització.

Des de la vessant lingüística, tal i com vam mencionar en la darrera edició, considerem que aquesta experiència és perfectament reproducible en d'altres assignatures de contingut, sempre i quan es disposi dels mitjans materials i humans que permetin identificar prèviament les necessitats lingüístiques de l'alumnat i poder planificar d'aquesta manera els continguts i dissenyar materials que contribueixin a una millora de la producció escrita dels alumnes.

A banda, considerem que aquesta metodologia de treball també podria aplicar-se a la millora de la producció oral dels alumnes, en cas que alguna assignatura posi més èmfasi en l'elaboració de presentacions orals en anglès, per exemple.

c) Berta Roca (tècnica del MID):

Principalment, la meva aportació s'ha basat en l'anàlisi dels indicadors d'avaluació del projecte. El fet d'haver realitzat l'avaluació del projecte de forma conjunta amb els tres agents implicats ha propiciat poder tenir un coneixement complet de tot el desenvolupament des de les diferents vessants, tant la de l'assignatura com la del desplegament de la competència lingüística. D'aquesta manera, he pogut recopilar i analitzar totes les dades per poder aportar els resultats obtinguts.

En aquest ocasió, disposar de resultats del curs passat ens ha permès avaluar millor el grau de millora produït per l'aplicació de noves metodologies i sistemes d'avaluació d'un curs a l'altre.

Quan al disseny de les activitats dirigides i les activitats d'avaluació, ha quedat pendent una col·laboració més intensa en el seu disseny i adequació a l'objectiu del projecte. La data d'aprovació del projecte i altres circumstàncies han comportat que la meva participació es centrés més en el procés d'avaluació.

7. DIFUSIÓ I TRANSFERIBILITAT DELS RESULTATS

El projecte inicial contemplava la difusió de l'experiència i dels resultats principals per diverses vies: un informe final, unes recomanacions adreçades a altres professors, i una publicació dels principals resultats en una revista d'innovació docent.

En les dues edicions del curs s'ha fet un informe final que s'ha publicat al Dipòsit Digital de la UB. En l'àmbit de la Facultat de Dret, s'ha donat a conèixer l'experiència als membres de l'equip de govern i s'ha ofert compartir els resultats amb els professors que estan impartint altres assignatures en anglès. La possibilitat de derivar d'aquesta experiència recomanacions o línies de treball conjuntes dependrà de les demandes que es rebin en un futur. Finalment, la publicació dels principals resultats de l'experiència en revistes d'innovació docent o la presentació de comunicacions en jornades o congressos està essent objecte d'estudi. Es va fer un intent de presentar una comunicació al Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI) de l'any 2016, però cap de les línies temàtiques d'aquesta edició del Congrés va semblar adequada.

8. CONCLUSIONS GENERALS SOBRE L' APRENTATGE SIMULTANI DEL DRET I UNA TERCERA LLENGUA

El desenvolupament del projecte permet arribar a una sèrie de conclusions sobre l'aprenentatge simultani del Dret i d'un idioma com l'anglès:

1ª Impartir una assignatura en anglès pot ser un bon mecanisme per millorar la competència lingüística en un tercer idioma i, a l'hora, per adquirir coneixements jurídics sobre la matèria objecte d'estudi;

2ª L'aprenentatge simultani de coneixements jurídics i lingüístics no es pot fer, però, canviant simplement la llengua en què s'imparteixen les classes. De fet, si es fa només aquest canvi pot haver un risc seriós de no aprendre ni la llengua ni l'assignatura, és a dir, d'empitjorar l'aprenentatge per part dels alumnes;

3ª L'aprenentatge simultani d'una assignatura jurídica i d'una llengua estrangera requereix modificar la pròpia assignatura i el pla docent.

En el cas del Dret, atès que sembla imprescindible que hi hagin materials legislatius i jurisprudencials en aquesta llengua, sembla difícil arribar a resultats positius en assignatures obligatòries centrades en Dret positiu estatal, autonòmic o local. En canvi, assignatures obligatòries sobre matèries internacionals o comunitàries, així com assignatures optatives semblen més idònies, almenys a priori, per impartir classes en anglès amb aquests objectius;

4ª L'aprenentatge simultani d'una assignatura jurídica i d'una llengua estrangera requereix algunes mesures organitzatives com ara la limitació del nombre d'estudiants i la possibilitat de fer servir espais que permetin la interacció amb els alumnes. Al mateix temps, cal millorar la informació que es dona als alumnes abans de la matrícula, així com el procés de matrícula dels alumnes de programes internacionals. En assignatures basades en la participació i en un ús actiu del campus virtual, cal remoure els obstacles que endarrereixen el seguiment efectiu del curs i la dinamització del grup;

5ª El disseny i la planificació anticipada de les activitats i de la seva avaluació esdevé essencial si es pretén que la docència en una llengua estrangera persegueixi de forma simultània l'assoliment de coneixements jurídics i la millora del desenvolupament de la competència lingüística. La preparació de les classes i dels materials no es pot deixar per l'últim moment;

6ª La tasca del professor de l'assignatura no és la d'ensenyar la llengua estrangera, però sí pot ser la de contribuir a la millora dels coneixements lingüístics. Per aconseguir aquest objectiu és important que totes les activitats d'aprenentatge i d'avaluació potenciïn simultàniament el treball dels continguts de l'assignatura amb la producció oral i escrita en aquest idioma. És per aquesta raó que cal definir també quins són els objectius lingüístics que es persegueixen;

7ª La participació d'un tècnic/a de l'EIM esdevé imprescindible per tal millorar els coneixements lingüístics i aconseguir que aquest objectiu s'assoleixi de manera simultània amb l'assoliment dels objectius de coneixement de la matèria afectada. El paper d'aquest personal persona és clau per determinar el nivell lingüístic inicial dels estudiants, per concretar els objectius lingüístics del curs, per dissenyar les activitats del curs, per donar suport al procés d'aprenentatge dels alumnes i per avaluar l'aprofitament del curs des

d'un punt de vista lingüístic. L'avaluació d'aquest aprenentatge requereix que la prova de síntesi tingui una estructura i continguts determinats.

8ª Sense la participació d'un/a tècnica/a d'idiomes en el procés d'avaluació no sembla possible incloure l'assoliment dels objectius lingüístics en la qualificació acadèmica de l'assignatura. Però amb aquesta participació es podria acreditar que els estudiants que han superat una assignatura impartida en una llengua estrangera tenen un nivell B2 sense la necessitat d'una prova addicional.

9. PROPOSTES CONCRETES PER A UNA PROPERA EDICIÓ DEL CURS

L'experiència d'aquests dos anys permet assenyalar una sèrie d'aspectes concrets que s'haurien de tenir en compte per a una possible repetició de l'experiència i, si escau, per estendre-la a d'altres assignatures:

1a Cal fer un esforç per què alumnes de la UB es matriculin en l'assignatura. D'altra manera, l'oferta d'assignatures en tercers idiomes serveix principalment per donar resposta a una demanda dels alumnes de programes internacionals, però no per millorar les habilitats lingüístiques dels alumnes locals;

2a Cal millorar el procés de matrícula dels estudiants per tal que tots els alumnes puguin accedir al campus virtual des del primer dia i hi hagi certesa sobre quins són els alumnes realment matriculats. Dues possibles mesures en aquest sentit són les següents: a) que el nom de l'assignatura aparegui en anglès per tal de donar a conèixer millor l'oferta i d'evitar problemes de desconeixement per part d'alumnes que es matriculen; b) que el procés de matrícula dels estudiants internacionals s'acceleri per tal que tots els alumnes tinguin accés al campus virtual des del primer dia;

3ª Cal preparar el programa de l'assignatura i els materials que es faran servir al llarg del curs amb antelació suficient. Convé definir quins seran els continguts específics del programa i els objectius

lingüístics per tal d'integrar-los adequadament i preparar activitats que els treballin de manera simultània.

4ª Atès que els professors de les assignatures no són professors d'idiomes és imprescindible comptar amb la col·laboració de tècnics de l'EIM per donar suport al professors i als alumnes, per preparar materials de recolzament lingüístic i per integrar els objectius de coneixements en les activitats del curs. En la mesura del possible, cal crear equips docents integrats per professors de continguts i professors d'idiomes. Si això no fos possible, cal pensar en mecanismes de col·laboració generals entre ambdós col·lectius.

5^a Si els professors de l'EIM fan proves de col·locació a l'inici i al final del curs i si participen en el disseny de les activitats i en el desenvolupament dels materials de suport és possible acreditar si s'ha produït una millora en el nivell lingüístic dels alumnes. D'altra manera, no és possible acreditar l'assoliment dels objectius lingüístics del curs.

6ª Per fer possible avaluar l'assoliment dels objectius lingüístics, convé construir unes rúbriques pel curs i fer-les servir en les diferents activitats d'avaluació.